

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt: Tvořivá škola, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.4.00/21.3505

Příjemce: Základní škola Ruda nad Moravou, okres Šumperk, Sportovní 300, 789 63 Ruda nad Moravou

Metodický list

Zařazení materiálu:

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji čtenářské a informační gramotnosti (I/2)

Sada: 1 Číslo: EU-OPVK-ČIG-2ST-18 Předmět: Český jazyk a literatura 6. roč. - Román

Název materiálu: Pán prstenů

Autor materiálu: Mgr. Marie Baslerová

Ověření materiálu ve výuce:

Datum ověření: 24. dubna 2012 Třída: 6. B

Ověřující učitel: Mgr. B. Říhošková

Anotace materiálu:

Pracovní list - román, otázky se vztahují k úryvku románu Pán prstenů.

Podrobný metodický popis možností použití materiálu:

- Žáci si pozorně přečtou text, příp. s dopomocí učitele (žáci s IVP).
- Po rozdělení pracovního listu pracují žáci dle zadání.
- Žáci vyhledávají odpovědi na otázky z románu Pán prstenů.
- Kontrolujeme a hodnotíme na závěr celý pracovní list, popř. využijeme pracovní list k sebehodnocení jednotlivých žáků nebo k jejich hodnocení

Seznam literatury a pramenů:

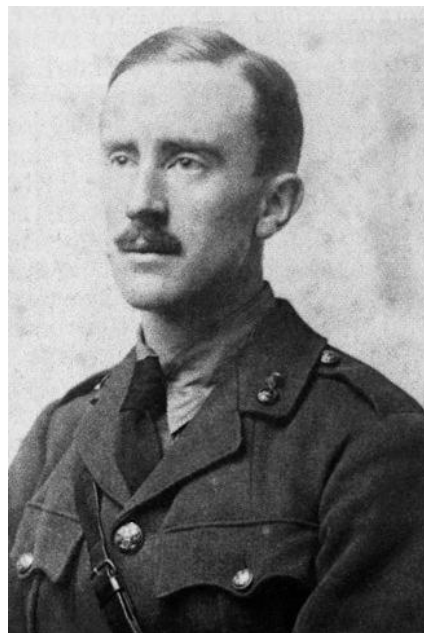
TOLKIEN, J. R. R. Pán prstenů. Praha: Argo, 2012, ISBN 978-80-257-0741.

Obr: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/b4/Tolkien_1916.jpg

Pán prstenů

Frodo se najednou probudil. V pokoji bylo ještě tma. Smíšek stál se svíčkou v jedné ruce a druhou bušil do dveří. „Co je?“ ptal se Frodo, zmatený z náhlého probuzení.

„Co je!“ vykřikl Smíšek. „Je čas vstávat. Je půl páté a hrozná mlha. Pojd! Sam už dělá snídani. I Pipin už je vzhůru. Já jdu sedlat poníky a přivedu toho, co ponese zavazadla. Vzbud' toho lenocha Cvaliho! Musí aspoň vstát a vyprovodit nás.“

Krátce po šesté bylo všech pět hobitů připraveno na cestu. Cvali Bulva ještě zíval. Tiše se vykradli z domu. Smíšek šel napřed a vedl naloženého poníka pěšinkou napříč hájkem za domem a pak přes několik polí. Listí na stromech se lesklo a z větviček kapalo; tráva byla šedá studenou rosou. V hlubokém tichu zněly daleké zvuky blízce a zřetelně: kvokání drůbeže někde na dvoře, bouchnutí dveří vzdáleného domu.

V kolně našli poníky, na jaké si hobiti potrpěli: statné, nepříliš rychlé, ale vytrvalé. Nasedli a brzy ujížděli do mlhy, která se před nimi otvírala jakoby neochotně a nepřístupně se za nimi zavírala. Jeli asi hodinu pomalu a mlčky, když se před nimi náhle vynořil živý plot. Byl vysoký a opletený stříbrnými pavučinami. „Jak se dostanete skrz?“ ptal se Cvalimír. „Jed' za mnou,“ řekl Smíšek, „a uvidíš.“ Zabočil vlevo podle plotu a brzy byli u místa, kde zahýbal dovnitř po obvodu jakési prolákliny. Kousek od plotu byla vyhloubena cesta, jež se mírně svažovala. Po stranách měla cihlové zdi, jež byly stále vyšší, až se najednou spojily v oblouk a utvořily tunel, který se nořil hluboko pod plot a končil v proláklině venku.

Zde se Cvali Bulva zarazil. „Sbohem. Frodo!“ řekl. „Rád bych, kdybys neměl namířeno zrovna do Hvozdu. Doufám, že tě nebudu muset zachraňovat ještě dnes. Ale hodně štěstí – dnes a každý den!“

„Jestli před sebou nemám nic horšího než Starý hvozď, tak mám štěstí,“ řekl Frodo. „Řekni Gandalfovi, ať si pospíší na Východní cestu: brzy se na ni vrátíme a pojedeme co nejrychleji.“

„Sbohem!“ zvolali a sjeli po svahu a zmizeli Cvalimu z očí v tunelu.

Byl tmavý a vlhký. Na druhé straně jej uzavírala branka z důkladných železných mříží. Smíšek seskočil, odemkl bránu, a když projeli, zase ji přirazil. Zabouchla se a zámek zacvakl. Zvuk byl zlověstný.

„Tak!“ řekl Smíšek. „Opustili jste Kraj a teď jste venku a na pokraji Starého hvozd.“
„Je pravda, co se o něm vykládá?“ ptal se Pipin. „Nevím, co myslíš,“ odpověděl Smíšek. „Jestli myslíš hrůzostrašné zkazky, co vyprávěly Cvalimu chůvy, o skřítcích a vlčích a takových věcech, tak to myslím ne. Aspoň já jim nevěřím. Ale Hvozd je divný. Všechno je tam mnohem živější, víc si uvědomuje, co se děje, abych tak řekl, než věci v Kraji. A stromy nemají rády vetřelce. Pozorují. Obvykle jim stačí pozorovat, aspoň za denního světla, a moc toho nenadělají. Občas ty nejnepřátelštější shodí větve nebo nastaví kořen nebo se po tobě sápoú dlouhou odnoží. Ale jak jsem slyšel, v noci to tam umí být pěkně strašidelné. Já jsem tam byl za tmy jen párkrát a blízko plotu. Zdálo se mi, že si všechny stromy povídají, že si nesrozumitelným jazykem předávají zprávy a tajné plány, a větve se houpaly a šátraly, i když bylo bezvětří. Říká se, že se ty stromy dokonce pohybují a mohou obklopit a sevřít vetřelce. Před lety doslova zaútočily na živý plot: přišly, zakořenily se rovnou u něho a nakláněly se přes něj. Ale hobiti šli, porazili stovky stromů a udělali v Hvozdě velkou vatra a vypálili dlouhý pruh půdy východně od plotu. Pak stromy útočit přestaly, ale začaly být velmi nepřátelské. Ještě pořád je nedaleko v lese velké místo, kde byla ta vatra.“

„A jsou nebezpečné jen stromy?“ zeptal se Pipin.

„Hluboko v lese žije všelicos divného a na druhé straně taky,“ řekl Smíšek, „aspoň jsem to slyšel, ale nikdy jsem nic neviděl. Někdo ale vyšlapává stezky. Kdykoli přijdeš do Hvozdě, najdeš v něm cestičky; ale jako když se čas od času nevysvětlitelně stěhují a mění. Nedaleko od tunelu je, nebo dlouho byla, docela široká lesní cesta k pasece s vatrou a pak více méně naším směrem, na východ a trochu na sever. Tu se pokusím najít.“ Hobiti opustili bránu tunelu a přešli širokou proláklinu. Na druhé straně vedla nezřetelná stezka ke kraji Hvozdě nějakých sto metrů za plotem, ale sotva je dovedla pod stromy, zmizela. Když se ohlédl, spatřili tmavou čáru plotu mezi kmeny stromů, které je již hustě obklopovaly. Před sebou viděli jen pně nespočetných velikostí a tvarů: rovné i ohnuté, pokroucené, nakloněné, rozsedlé i štíhlé, hladké i uzlovatě rozvětvené, a všechny kmeny se zelenaly nebo šedaly mechem a slizkými huňatými porosty.

Jediný Smíšek vypadal dobře naložen. „Měl bys jet první a hledat cestu,“ řekl mu Frodo. „Jen se neztratíme a nezapomeňme, kterým směrem leží živý plot.“

Hledali si cestu mezi stromy a poníci se plahočili kupředu, opatrně se vyhýbajíce zkrouceným a propleteným kořenům. Podrost tam nebyl žádný. Půda stále stoupala, a čím dál šli, tím byly stromy větší, temnější a silnější. Nebylo slyšet nic, jen občasná kapka vláhy skanula nehybným listím. Zatím se ve větvích neozýval žádný šepot a pohyb; všichni však měli pocit, že jsou sledováni s nesouhlasem, který se prohlubuje v nelibost nebo dokonce v nepřátelství.

Ten pocit ustavičně rostl, až nakonec začali vrhat rychlé pohledy vzhůru nebo se ohlíželi přes rameno, jako by očekávali ránu. Po pěšině dosud nebylo ani stopy a zdálo se, že jim stromy vytrvale brání v cestě. Pipin náhle cítil, že už to nevydrží, a nečekaně vykřikl. „Oj, oj!“ zvolal. „Já vám nic nedělám, tak mě pusťte skrz!“

Ostatní se polekaně zastavili; výkřik však zapadl jako zahlušen těžkou oponou. Neodpověděla ani ozvěna, ač se zdálo, že les je ještě tísnivější a bdělejší než předtím.

„Být tebou, nekřičel bych,“ řekl Smíšek. „Nadělá to víc škody než užitku.“ Frodo začínal pochybovat, zda najdou vůbec cestu skrz a zda měl právo zavést ostatní do tohoto odporného lesa. Smíšek se rozhlížel a zdálo se, že už si není jistý, kudy se dát. Pipin si toho všiml. „To jsme s tebou brzo zabloudili,“ řekl. Ale v tom okamžiku Smíšek s ulehčením hvízdal a ukázal kupředu.

„Teda,“ řekl, „Ty stromy se opravdu stěhují. Tamhle je před námi Vatrová paseka (aspoň doufám), ale zdá se, že stezka k ní se přestěhovala!“ Světlo jasnělo, jak šli kupředu. Náhle vyšli ze stromů do širokého kruhu. Nad hlavou měli oblohu, překvapivě modrojasnou, protože pod střechou Hvozdu neviděli, jak vzešlo ráno a řídká mlha se zvedla. Slunce však dosud nebylo tak vysoko, aby svítilo dolů na paseku, ačkoli osvětlovalo vrcholky stromů. Na okrajích paseky bylo všude listí hustší a zelenější a obepínalo ji téměř souvislou stěnou. Nerostl na ní žádný strom, jen hrubá tráva a spousta vysokých rostlin: dřevnaté vybledlé bohlavy a kozí pysk, odkvetlá vrbovka s popelavým chmýřím a bojovné kopřivy a bodláky. Neveselé místo; ale po dusném Hvozdě působilo jako líbezná a veselá zahrada.

Hobity to povzbudilo a s nadějí vzhledli k světlajícímu nebi. Na protější straně paseky byl průlom ve stěně stromů a za ním zřetelná stezka. Viděli, jak běží lesem, místy široká a nahoře otevřená, ačkoli tu a tam se stromy zase sbližovaly a clonily ji tmavými větvemi. Touto stezkou se dali. Ještě stále mírně stoupali, ale jeli teď mnohem rychleji a s lepší náladou; zdálo se jim totiž, že Hvozd povolil a hodlá je přece jen nechat projet bez překážek.

Ale po chvíli začal být vzduch horký a dusný. Stromy se opět z obou stran stáhly k sobě a nebylo vidět daleko kupředu. Ted' cítili silněji než dřív zlou vůli lesa, jak je tiskne. Byl tak tichý, že jim údery kopyt poníků, šustění mrtvého listí a občasné klopýtnutí přes skrytý kořen duněly v uších. Frodo se pokusil zazpívat pro povzbuzení, ale hlas mu klesl v šepot.

Jméno, příjmení:

Otázky k ukázce

1. Kdo a jakým způsobem vzbudil Froda?

.....

2. Jaké daleké zvuky zněly blízce a zřetelně v hlubokém tichu?

.....

.....

3. Popiš poníky.

.....

4. Najdi v ukázce příklad personifikace.

.....

5. Vypiš všechny hobity v ukázce.

.....

6. Jaká další postava v příběhu vystupuje?

.....

7. Kdo se pokusil zazpívat pro povzbuzení?

.....

8. Popiš neveselé místo.

.....

.....

9. Jak vypadala stezka?

.....

Řešení k ukázce

1. Kdo a jakým způsobem vzbudil Froda? (Smíšek, bušením na dveře)
2. Jaké daleké zvuky zněly blízce a zřetelně v hlubokém tichu? (kvokání drůbeže někde na dvoře, bouchnutí dveří vzdáleného domu)
3. Popiš poníky. (statní, nepříliš rychlí, ale vytrvalí)
4. Najdi v ukázce příklad personifikace.(Například: A stromy nemají rády vetřelce. Pozorují. Obvykle jim stačí pozorovat, aspoň za denního světla, a moc toho nenadělají. Občas ty nejnepřátelštější shodí větev nebo nastaví kořen nebo se po tobě sápu dlouhou odnoží.)
5. Vypiš všechny hobity v ukázce. (Pipin, Smíšek, Frodo, Sam, Cvali Bulva)
6. Jaká další postava v příběhu vystupuje? (Gandalf)
7. Kdo se pokusil zazpívat pro povzbuzení? (Frodo)
8. Popiš neveselé místo. (Na okrajích paseky bylo všude listí hustší a zelenější a obepínalo ji téměř souvislou stěnou. Nerostl na ní žádný strom, jen hrubá tráva a spousta vysokých rostlin: dřevnaté vybledlé bolehlavy a kozí pysk, odkvetlá vrbovka s popelavým chmýřím a bojovné kopřivy a bodláky).
9. Jak vypadala stezka?(Viděli, jak běží lesem, místy široká a nahoře otevřená, ačkoli tu a tam se stromy zase sblížovaly a clonily ji tmavými větvemi).